

پیش دانشگاهی که بوم سریال شب های برره برای اولین بار از تلویزیون پخش شد. سریالی بی مانند که اگرچه بعضاً به چشم یک سریال صرفاً طنز به آن نگاه شد اما پیام‌های اجتماعی و سیاسی زیبایی داشت. درونمایه این سریال، مشکلات و غربت بی اندازه‌ی یک انسان روشنفکر در میان مردم نادان بود. مردم برره یا نمی‌فهمیدند یا اگر هم به ندرت چیزی می‌فهمیدند، با تمام قوا در مقابل آن ایستادگی می‌کردند. کیانوش و افکار و باورهایش در بین آن مردم، مکرراً مورد تمسخر قرار می‌گرفت. اما او که نماد یک انسان رشد یافته بود هرگز از مواضع خود کوتاه نیامد و تلاش کرد نه تنها در آن فرهنگ ذوب نشود، بلکه تا حد امکان در آن مردم و افکار پوسیده‌شان رشد و تغییری ایجاد کند و بعضاً موفق هم می‌شد.

ادوارد سعید در کتاب نقش روشنفکر به زیبایی به بیان این مشکلات پرداخته است. او شخصی بسیار آگاه به مسائل سیاسی و اجتماعی است که به دلیل زندگی بسیار پر فراز و نشیبی که داشته است مشکلات یک روشنفکر را به خوبی درک می‌کند. سعید در تمام طول عمرش سعی کرد اقدامات استعماری و به دور از اخلاق دولت‌های آمریکا را نقد کند. تلاش کرد واقعیت را روشن کرده و نشان دهد که دولت‌های امپریالیست در این زمینه چه خزعبلاتی به خورد مردم‌شان داده‌اند. او به خاطر همین شهامت و استقلالش در بیش از دویست دانشگاه آمریکا، اروپا، آفریقا و آسیا برای سخنرانی دعوت شده و جوایز متعدد ادبی، سیاسی و فرهنگی را در سراسر جهان دریافت کرده است.

ادوارد سعید در این کتاب حرف‌هایش را در چهار محور خلاصه کرده است: روشنفکر کیست؟ چه وظایفی دارد؟ چه مشکلاتی خواهد داشت؟ چگونه باید از پس این مشکلات بر بیاید؟

به نظر او روشنفکر یک انسان منعطف و به دور از جزم اندیشی است که تمایل و قدرت تحلیل مسائل اجتماعی و سیاسی را داشته و نسبت به منافع و مصالح جامعه احساس مسئولیت می‌کند؛ بدون اینکه ازین کار، منافع مادی کسب کند! او در این کتاب تلاش کرده است تا وظایفی جهان‌شمول را بر دوش روشنفکر قرار دهد. وظایفی که فراسوی مرزهای ملی، قومی و مذهبی است.

با اینکه کتاب، متن بسیار سنگین و دیرهضمی دارد ولی واقعی و دلنشین است. بعضی از حرف‌هایی که او در این کتاب راجع به روشنفکران و وظایف آنها زده است حقیقتاً آدم را تکان داده و به آدم قوت قلب می‌دهند!

اگر می‌خواهید کسی را از عادات زشتی مانند جزم اندیشی، نان به نرخ روز خوری، بی دغدغه‌گی و به دور از شتر خوابیدن نجات دهید این کتاب را به او هدیه دهید.